

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in pramike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oglasila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oglasilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Zaradi praznika Sv. Rešnjega Telesa izide prihodnji list v petek, 15. junija 1900.

Nepostavna organizacija.

Odpor proti pogubonosnemu, vse javno, socialno in gospodarsko življenje zastrupljajočemu gibanju klerikalstva raste po celi deželi. Ta odpor, odkar je resen in odločen, je že davno ustavil tisto uprav čudovito zmagovanje klerikalizma, ki se je začelo s prvim katoliškim shodom in doseglo pri splošnih deželnozborskih volitvah vrhunec. Klerikalno gibanje je začelo pešati in je tudi na deželi začelo izgubljati tla, dasi traja odkriti boj proti njemu šele nekaj let.

Kdor bi pa hotel iz te stagnacije in iz tega pešanja sklepati, da so klerikalci spoznali svoje zmote in da se hočejo popoboljšati, tisti bi zašel v veliko zmoto. Klerikalstvo ne misli na kapitulacijo, nego ima slej kakor prej vedno pred očmi jedini svoj smoter: zagotoviti duhovništvu absolutno oblast v deželi. To je začetek in konec vsega klerikalnega delovanja, in temu se klerikalizem ne odreče nikdar.

Poglavitno sredstvo v dosegu tega namena je organiziranje ljudstva po družtvih. Samo s slabimi propovedmi se danes ničesar več ne opravi, odkar se je sklenila reforma volilnega reda, vsled katere bodo volitve direktne in tajne, vrgli so se klerikalci z vso strastjo na organizacijo po družtvih, da si tem potom zagotovijo vpliv na ljudstvo, da rešijo sedanje svoje pozicije in pridobe novih.

Vse se organizira, vse od kraja. Snujejo se politična društva po okrajih na deželi, da vodijo volitve v razne korporacije in zbirajo pod klerikalno zastavo kmetske volilce. Odločno besedo v teh družtvih imajo seveda duhovniki. Snujejo se delavska društva in obrtna društva, da se tudi delavski stan ohrani pod duhovniško komando. Snujejo se najnepotrebnejše posojilnice in — pod raznimi imeni — konsumna društva, ki naj kmetsko ljudstvo spravijo v gospodarsko odvisnost od du-

hovščine in končno se anujejo vsakovrstne bratovščine, ki netijo verski fanatizem in šoli odrasli, a večinoma še ne samostojni mladini vcepljajo klerikalne ideje. Vse te organizacije spopolnjujejo druga drugo, in klerikalci upajo, da z njimi priklenejo ljudstvo tako trdno na farovško verigo, da se je nikdar ne oprosti.

Tudi knezoškof Anton Bonaventura sodeluje z veliko vnemo pri tej organizaciji. Ne samo s tem, da agitira za konsumna društva in protežira duhovnike, ki se posebno odlikujejo v političnih in gospodarskih bojih, naj so sicer še tako malovredni ljudje, nego tudi direktno z ustanavljanjem bratovščin. Tekom dobrega leta se je v naši deželi ustanovilo vse polno Marijinih bratovščin. Kmalu je ne bo vasi, da bi ne imeli take bratovščine, in prav mnogo je taci, pri katerih ustanovitvi je škof osebno kumoval, bržčas da bi tako pridobil kolikor možno največ „devičarjev“ in „devičaric“, kakor je ljudstvo krstilo člane teh bratovščin.

Ako bi se te bratovščine omejevale na svoj naravni delokrog, ako bi se z njimi napeljevalo k nramnosti in poštenju, sploh, ako bi ta društva delovala za povzdigo prave morale — ne ligurijanske — bi jih tudi mi z radostjo podpirali in delali, da se kolikor možno razširijo. Toda vsa ta društva že v naprej niso imela namena, gojiti samo pravo religioznost in delati na povzdigo morale, vsa ta društva so osnovana v politične namene, in koder so društvu na čelu bojevitvi duhovniki, povsod vidimo, da izhaja iz teh pobožnih bratovščin najstrastnejša agitacija za klerikalne namene. Te devičarice so nekake amazonke, devičarji pa gardisti bojaželjnih kaplanov. Iz Marijinih bratovščin se raznaša seme razpora in sovraštva po celih občinah, da celo v posamezne rodbine, in kadar hočejo duhovniki kako dobro ali koristno napravo ugonobiti, vselej vidimo devičarje in devičarice v prvi vrsti bojevnikov. Posebno jasno se je to pokazalo na Bledu pa tudi že v raznih drugih krajih.

Marijine bratovščine niso drugega nič kakor pod versko krinko skrite politične organizacije, zato pa se ne moremo prečuditi, da jim vlada ne posvečuje prav nobene pazljivosti, in da jih popolnoma prezira, dasi je že eksistenca teh društev do cela nezakonita in torej nedopustna.

Ministrski ukaz z dne 13. aprila 1868 št. 1307, ki ga citira vsaka izdaja zakona o društvenem pravu, je določno odredil, da veljajo za katoliška društva in bratovščine določbe zakona z dne 15. novembra 1867 št. 134 drž. zak. Pri snovanju Marijinih bratovščin pa se takorekoč vladi pred nosom postopa tako, kakor da za te bratovščine sploh ne velja noben zakon. Bratovščine se ustanavljajo, ne da bi se to vladi naznanilo, uvajajo se društvena znamenja in društveni trakovi, pobirajo se prispevki, o katerih porabi se ničesar ne izve, in prirejajo se zborovanja, ne da bi se kdo le zmenil za zakon o društvenem pravu.

To je že več kakor čudno. V deželi imamo sedaj že nekaj sto taci, bratovščin, v katerih se tu očitneje, tam prikriteje dela politična propaganda, a še vedno se poklicani čuvarki zakona niso ganili, dasi gre tu za flagrantno kršenje zakona, in je vrh tega v interesu vlade same, da ima pregled nad temi društvami.

Nismo sicer tako kruti, da bi nam prišlo na misel zahtevati, naj se proti ustanovitvi Marijinih bratovščin postopa po tistih določbah kazenskega zakona, ki govorijo o skrivnih družbah, odločno pa moramo zahtevati, da stori vlada v polni meri svojo dolžnost nasproti tej, pod versko krinko delujoči politični organizaciji. Tako kakor doslej, na noben način ne more in ne sme dalje iti. Kam pa pridemo, če bodo smeli klerikalci stvarjati politične organizacije brez ozira na zakon o društvenem pravu, in če bodo smeli v njih vganjati najstrastnejšo agitacijo, ki je vrh tega zanje še prav lukrativna, ker živa duša ne ve, kam izginejo društveni prispevki, ne da bi se vlada za to zmenila. Ko je dr. Jenko začel poučevati ruščino, je vlada hitro za lase pri-

vlekla neki paragraf in nedolžno poučevanje prepovedala, glede Marijinih bratovščin pa se kar ne spomni na prej citirani popolnoma jasni ministrski ukaz, dasi se je v časopisju že večkrat govorilo o političnih agitacijah, ki izhajajo iz Marijinih bratovščin.

Pričakujemo, da ta naš opomin ne ostane brez uspeha, ako pa bi se to vendar zgodilo, in bi vlada, preziraje zakon, še nadalje trpela, kar se godi v deželi, vedeli bomo tudi mi, kaj nam je storiti. To pa povemo že danes, da nas ni volja prenašati, da bi se pravica merila z dvojno mero, in da bi se smeli postavljati klerikalci izven zakona, v tem ko leži na nas zakon z vso svojo težo.

V Ljubljani, 13. junija.

K položaju.

Linška „Tagespost“ je objavila neki interview z dr. Koerberjem o zaključku drž. zbora. Ministrski predsednik je dejal, da se je vlada prepričala, da s tem državnim zborom ni možno delati. Vsi poskusi so se izjalovili, in vlada je smatrala za svojo dolžnost napraviti konec škandalom v zbornici, ki so sramotni za državo. Koerber meni, da je njegova vlada strogo objektivna, in na vse strani jednako pravična, zato češka obstrukcija po njegovi misli ni bila utemeljena. Koerber je rekel, da Čehi s svojo obstrukcijo niso ničesar dosegli, kajti dala se jim ni niti ena jezikovna koncesija. — Ako se s tem državnim zborom ne da delati, potem sledi, da ga meni vlada razpustiti. Toda vlada se za razpust še ni odločila. Včeraj je imel ustavovorni veleposestniški klub sejo o položaju. V petek pa se snidejo načelniki leve. Grof Stürgkh se trudi, da bi utrdil zvezo Poljakov z levico ter hvali Jaworskega in poljski klub, češ, da je postal zopet „državna stranka kat' exochen“ ter odobrava njegovo politiko „zdravega egoizma“. Poljski „Czas“ priporoča vladi, naj izpremeni državnozborni pravilnik ter odpravi z dnevnega reda jezikovno vprašanje.

LISTEK.

Z izleta na Dolenjsko.

Preteklo praznike je bila Ljubljana navadno prazna: nekaj zato, ker aranžira škof Bonaventura zdaj že v vsaki vasi posebej birmo, in ne preostaje torej za naše mesto že skoro nič zunanjih birmancev in z njimi tudi ne botrov, — nekaj pa zato, ker je zdaj doba izletov — liberalnih kakor klerikalnih — samo s tem razločkom, da se na liberalnih izletih uživata le prost čas in svež zrak, na klerikalnih, ki čujejo tudi na ime: „romanje na božja pota“, pa se uživajo tudi prepovedane reči, če ne po dnevi, pa — po noči, in so prepovedani in užiti sadovi dostikrat težji in trajnejši kakor pa — „izprošeni odpustki“!

Mej tem, ko jo je torej pretekli teden večina izletnikov udarila na Gorenjsko, uredil sem jo jaz na dolenjsko stran in izbral si črto: Novo mesto-Straža-Toplice, češ: saj Dolenjci itak vedno zabavljajo, da jih Ljubljančanje preziramo, in da se niti dolenjskih zdravilišč, ki reprezentujejo vendar že tudi kos specialitete in zaslužijo kos reklame, — ne poslužujemo v dostojni meri.

Jaz sem se že naprej veselil vožnje po dolenjski železnici, ali kakor že marsikomu, pokvarilo se je pretegodnje veselje

tudi meni: z vlakom se je peljala domu skoro cela stotina — romarjev z Višarj in Brezja, tako da smo do Novega mesta imeli celo uro zamude! Poleg zamude so nam pa še vreme pokvarili ti romarji! — O ti metropola ob zeleni Krki, da te spet vidim! Močno si se spremenila. Pred 15—20 leti podobna še z lesom obiti citadeli višnjegorskega polja, kažeš se danes svetu kot moderno prerrojena trdnjava, napolnjena v svojih zidovih dobro nabasanih topov proti nazadnjaštvu in — mračnjaštvu. Res so ti vzeli tisto krdelce brambovcev, zato pa imaš v Kandiji lepo bolniško poslopje, preko Krke nov most iz kamna in železa ter v mestu samem novo „justično palačo“, pa več lepih novih zasebnih hiš itd. Dokaj življenja je v tej dolenjski metropoli, le to ne ugaja človeku — ki je, recimo, že kaj bolj velikomestnega navajen! — da meščanstvo ni prosto tiste more, ki kaj rada tlači na deželi stanovništvo tega ali onega kraja — tiste more, ki odvisno meščanstvo razjeda s svojimi zobmi kakor mramor krompirjeve korenine. Novo mesto potrebuje več prometne zveze, potrebuje več narodnospodarskega blagostanja, malo več poguma in zavednosti, pa manj strahu pred tajčevim uplivom in — klerikalnim terorizmom!... Kaj dela „Sokol“, sem vprašal nekega meščana, ki pa je molče skomignil z rameni. Po parurni muditvi sem moral zapu-

stiti prijazno mestece ter jo udaril nazaj na postajo in z vlakom na Stražo-Toplice.

Na Stražo dospel, stopim iz vagona ter poiščem tisti moderni topliški „omnibus“, ki prevaža topličarje sem in tja, če jih je kaj, če ne, pa se vozi sam, kar ga nič ne moti, in ob deževnem vremenu je celo tolikanj občutljiv, da se mu na Stražo niti vselej voziti ne poljubi, češ: včasih imata konja svoje „muhe“, včasih pa — hlapec!

V Toplicah na „glavnem trgu“ našel sem že par starih korenin, ki so prišle zdraviti si tja „putiko“, neuralgijo, revmatizem, živce in pa — dolgčas. In mej temi je bil tudi moj „šantovi Jaka“, ki me je prvi sprejel na trgu ter peljal me v kopalniško restavracijo predstaviti me gostom, šaljivo pristavši, da sem prišel „otvoriti topliško sezono“...

Gostov je zdaj doli nekaj nad petdeset, večinoma dolgočasne prikazni, ki bi najraje, da bi jih človek v bazenih — po „rokah nosil“. Mej predstavljenimi mi je ugajal najbolj neki tirolski uradnik, ki je tolkel samo „nemščino“, dočim mu je slovenska inteligenca, kolikor jo je dozdaj tam, dajala „contra“ s slovenščino. Možu je to imponiralo, in zato jo je kmalu odkuril od nas ter si poiskal samotnega kota.

Te toplice meni ugajajo kakršne so, kajti da niso take, bi mi niti ne ugajale, a vsega si pa vendarle ne želim v njih najti

zopet, kadar me dolgčas spet zapodi iz Ljubljane na vinorodne bregove temnozelene Krke, in tem željam hočem v kratkem dati duška.

Kot domač človek spodtaknil sem se v knežjem poslopju takoj nad smešno navado, da ga ni dobiti z lepo slovenskega berila pred oči. V družbi še čuješ slovensko besedo, z berilom se moraš pa zadovoljiti le nemškim, ali laškim ali pa celo francoskim!... Tako ima upravitelj toplic zgolj nemške jedilne liste. Ko smo ga na odgovor pozvali, je takoj obljubil, omisliti si slovenskih jedilnih listov. Upravitelj — g. Paar — je namreč uljuden človek, simpatične zunanosti, zajedno pa pošten Slovan. Poleg skrbi za topličarske interese, zavzet je tudi za občinske koristi, le škoda, da mu ondodni zastop rad nagaja. Pred kratkim je hotel n. pr. lastnik kopaljšča napraviti sredi trga pred lipo veliko javno svetilko (acetilenko), zatem pa ob Sušici zgraditi čeden visok zid, da bi zakrival proti šetalcem čez most kupe gnoja i. dr. A kaj jo pogrunta ta topliški „rotovž“? Prepovedali so mu zid! Nasprotno pa so neki Mili-Civki dovolili ti modri možje zgraditi svojo restavracijo — sredi ceste. Tu pa je stopilo na vrat občinskim reprezentantom c. kr. okrajno glavarstvo novo-meško, ter ukazalo občini, izvršiti omenjeno zidano ograjo na — lastne stroške! In ti stroški bodo znašali najmanj 2000 gid.

Vojna v Južni Afriki.

Robertsova armada je menda docela odrezana od juga ter so njene zveze s Kronstadtom in Bloemfonteinom pretrgane. Buri so potrgali brzojav in porušili železniško progo 25 milj daleč med postajo Ameriko in Roodewal. Ker so vzeli Buri iz Pretorije vsa živila ter jih Roberts tudi z juga ne more dobiti, ker vlaki ne morejo voziti po razrušeni progi, more zaiti Robertsova armada v silno stisko. Lačni vojaki in konji niso za nobeno rabo. General Methuen pa je imel 10 milj južno Heilbrona s svojo divizijo veliko nesrečo. Buri so mu jeden bataljon do šest mož docela pobili in večidel yorkshirskega polka je obležal na bojišču. Šele 20. maja so Buri pri Vryheidu napadli in pobili eskadrono Bethunejeve infanterije. 31. maja so se morali podati yeomanryski prostovoljci pri Taberspruitu, istega dne pa tudi yeomanryski prostovoljci — cel 13. bataljon — pri Lindleyu. Angleži so imeli torej zadnje tedne veliko nesrečo. Buri so v Oranju jako drzni in bojeviti ter jih ima Roberts za svojim hrbtom še več tisoč. Nekaj uspeha pa je dosegel zopet general Buller. Njegov general Hildyard je zavzel še zadnji prelaz pred planjavo Charlestowne. Imel pa je izgubo 100 mož. Iz Maseruja pa poročajo, da je padel junaški general Olivier, ter da je bil poveljnik Devillier smrtno ranjen. Predsednik Stejn je obiskal minoli teden bursko taborišče pri Bethlehemu ter je sedaj v Vredeju. 11. junija pa se je udalo baje 1500 (??) Burov generalu Brabantu. Zadnje vesti ne verjamejo niti najhujši angleški optimisti.

Revolucija na Kitajskem.

Dokaz, da stoji kitajska cesarica na strani ustaških boksarjev, katerih je po američanskih poročilih okoli 11 milijonov, je dejstvo, da se je moral princ Tšing, edini napredni član iz Asungliyamena, najvišjega kitajskega sveta, umakniti princu Tuanu, očetu prestolonaslednika, mogočnemu zaščitniku boksarjev. V Tsungliya menu ni nobenega liberalnega Kitajca več, nego je cesarica pomnožila ta reakcionarni vladni organ še s 4 Manžudci strogo konservativnih načel. S tem je dokazano, da sta vlada in cesarica res na strani boksarjev, ki so se dvignili z orožjem proti napredku, proti vsemu tujemu ter so nevarni življenju kristjanov. Mnogo so jih že oropali, pomorili in sežgali. Ujeti kitajski cesar želi bajé, da bi ga evropske vele-vlasti rešile ter odvedle v Nanking, Wu-chang ali v Shanghai, da bi se ravnalo s cesarico in z ministri kot z usurpatorji, ter da bi se vrnila vlada njemu pod protektoratom tujih vlastij. Da je položaj v Pekinu nevaren, dokazuje dejstvo, da stoje tuje čete 40 mil pred mestom. Ako se začne v Pekinu Evropejem nevarni nemiri, se bodo mogle tuje čete prebiti šele skozi teh 40 milj in morda celo skozi vrste kitajskih vojakov. Rusija je poslala po diplomatskem dogovoru 4000 vojakov v Pekin, evropsko bojno ladijeve pa se je postavilo pod vrhovno poveljništvo angleškega admirala.

Pristne dolenske kaplje in dobre kuhinje ne pogrešaš, ko prideš v ta topliški kraj, a tudi zabave ne, če ti količkaj „žila utriplje“. Kar bi pa vendar znal glede zabave kaj pogrešati, nadomeščata dobrq in točno — starinokop Jarnej Pečnik, čegar ime so šolski in drugi paglavci „ad majorem eius gloriam“ narisali že na „vaak kamen in steber“, — ter župnik Babnik, ki je „Slovenski Narod“ in topliške krčmarje v Toplicah tako panal, da ga ne dobiš z lepo pred oči, pa tudi toliko odločnih ljudij ne, ki bi se temu oblastnemu popu upli! Le v gradu je „Slovenski Narod“ svoboden in v bralni sobi kopališča, ostali gostilničarji pa na komando župnika Babnika nimajo tega lista, pač pa po tri klerikalne, katere jim plačuje imenovani župnik. Te klerikalne trtne uši se bodo morali Topličarji otresti, če bodo hoteli živeti brez „roženkranca na roki“. Toplice niso zadnje mej kopališči, mej zadnje jih hočejo suniti le nekateri topliški „romarji“, a ko bo sv. Duh prihodnje Binkošti zopet obiskal ta svet, bo izvestno obiskal tudi „može“ v Toplicah, ki imajo zdaj — klerikalne „cagarje“ spred!

Prihodnjič pa, če ste zadovoljni, gospod urednik, napraviva izlet v Pariz, ukral naju nihče ne bo menda, kakor tisti „Czalsau“ — policijske škatlje!

Tudi druge vele-vlasti so poslale že več sto vojakov s topovi v Tsientsin in v Pekin. Položaj je sila resen in opasen.

Kitajska cesarica-vdova Tsu-Tsi, o kateri je v poslednjem času mnogo slišati, je bila navadna priležnica kitajskega blodniškega cesarja Hsien-Funga, ki je umrl 1. 1861. Rodila mu je sina, ki je bil imenovan cesarjem, dasi komaj šest let star. Naslov njegov je bil Tung-Chi. Regentstvo sta imeli prava vdova pokojnega cesarja Hsien-Funga in njegova priležnica Tsu-Tsi, imenovana „cesarica zahodnje palače“. Tsu-Tsi je bila krasna ženska, ki si je znala s svojo lepoto pridobiti največji vpliv na dvoru. Z raznimi vevplivnimi dvorniki in princji je imela intimne zveze, samo da so jo podpirali. Leta 1872. se je cesar Tung-Chi oženil z Ah-Lu. Teho in 1873. je postal samostojen vladar. Toda že leto pozneje je umrl. Njegova vdova je bila noseča, a tudi ona je umrla. Umorili sta jo brččas regentinji. Cesarjem pa sta izvolili sina princa Chuna, brata pokojnega Hsien-Funga. Dali sta mu ime Kwang-Shu. Novi cesar je bil torej bratranec pokojnega Tung-Chija, kot tak po kitajskem pravu ni bil opravičen, zasesti prestol. No regentinji sta ga posadili nanj, ker je bil star šele 3 leta in sta mogli zopet sami vladati. L. 1881. pa sta se regentinji sprli in prava vdova Hsien-Funga je nenadoma umrla. Brččas jo je dala bivša priležnica in sedanja mogočna cesarica Tsu-Tsi umoriti. Tsu-Tsi je bila posled samovladarka. Podpiral jo je ves čas princ Kung, brat Hsien-Funga, po 1. 1870. pa Li Hung Chang, čilski podkralj. L. 1884. je bil princ Kung odpuščen ter se je umaknil v samostan budistov, kjer je 11 let pozneje umrl zapuščen in brez ugleda. Ko je Kwang-Shu dorastel, se je Tsu-Tsi regentstvu odpovedala, a le navidezno, kajti vladarka je ostala še med vojno z Japonko. Ta vojna je njena krivda, kajti Li-Hung Chang ji je odsvetoval. Tsu-Tsi pa je hotela „nesramne pritlikavce preteptati“, toda zgodilo se je narobe: Japonci so porazili in razbili kitajsko ladijeve, in Tsu-Tsi je morala bežati. Izgubila je skoraj ves svoj vpliv, in mladi cesar je začel z reformami, katerim se je Tsu-Tsi upirala strastno. L. 1898. je cesar delal posebno reformatorsko. Poklical je Evropejce, da so mu svetovali in ga nava-jali v napredku. Toda reakcionarci, na čelu aristokracija, duhovništvo in vojaštvo, so bili z moderniziranjem nezadovoljni. Podpihovala pa jih je Tsu-Tsi. Nastala je zarota in cesarja so pahnili s prestola ter izročili vlado stari nesramnici Tsu-Tsi. Ta je dala šestero reformatorem na glavnem trgu v Pekinu odsekati glavo. Borbe med Mandžu in Kitajci so se zopet končale z zmago Mandžu. In tudi današnje ustaje boksarjev so le izraz roda Mandžu, ki je proti tujcem, proti reformam in proti napredku. Nazadnjaška stara priležnica Tsu-Tsi pa je duša sedanje revolucije.

Naše mlekarne in njih preosnova.

Napisal Iv. Šega — Dol. Logatec.

Mlekarske zadruge rastejo na Kranjskem kakor gobe po dežju. Vsaka večja vas hoče že imeti svojo mlekarico, češ, s tem se kmetu pomaga do boljše eksistence. V istini, mlekarne imajo za slovenskega kmeta vitalni pomen in ravno mlekarstvo bode in mora postati faktor, na katerega sme kranjski in sploh slovenski kmet računati, saj je slovenska zemlja, posebno pa Kranjsko, Primorsko in deloma Štajersko kakor nalašč vstvarjena za umno pridelovanje krme in zbog tega tudi za živinorejo in mlekarstvo.

Toda, ali pa imajo naše, v sedanjih razmerah obstoječe in še o povojih se nahajajoče mlekarske zadruge v sebi pravi kal za dolgo življenje?

Dvomimo! Po našem mnenju lahko rečemo, da ne! Kajti naše mlekarne morajo polagoma poginiti za „konkurenčno sušico“ in kmet, ki je z upajem gledal v bodočnost, bode s časoma zgubil veselje do mlekaric in marsikateri bode želel, da vzame vse zagovornike in snovatelje mlekarnic sam Bitru. Da to naše mnenje ni osamljeno, lahko opozorimo cenjene bralce na nek odstavek v „Kmetovalcu“, početne številke letošnjega leta, in na govor deželnega poslanca Lenartiča v deželni zbor-

nici, kjer je povdarjal, da se snujejo po deželi mlekarne nekako „prehitro“.

Posebno pohvaliti moramo naš deželni zbor in odbor, ker jako radodarno in izdatno podpira ta prevažna podjetja, isto tako je pa naklonjeno tudi poljedeljsko ministarstvo.

Če si ogledamo bolj površno napravo take vaške navadne mlekarne, vidimo takoj, da nje oprava popolnoma zadostuje lokalnemu pomenu vsaj početkoma, dokler ljudje ne vidijo in ne spoznajo dobrot ustanovljene mlekarne, a potem ko se pa prično mleko in njega izdelki kupičiti in kupčija ne gre več tako, kakor početkoma, potem pa sprevidi marsikateri, da se je prenašlo z ustanovitvijo mlekarne. Blago se kupiči, izdelovanje potrebuje vedno več stroškov, isto tako delavci, v opravi leži tudi mnogo denarja, a ne proda se pa skoro nič po tisti ceni, kakor se je početkom mislilo in sedaj pa nastane vprašanje ali nehati z mlekarico ali pa prodajati pod nič. In kmet stoji zopet pred zaključkom, da za njega ni več obstanka na zemlji.

Marsikateri optimist bode seveda zavrnil to naše črnogledstvo, češ, saj ni res naše mlekarne lahko vse prodajo, še premalo blaga imajo in če pa ne morejo prodati v domačem okraju, naj pa skrbje, da prično izdelavati za izvoz.

Kdor kaj takega trdi, mu povemo v brk, da njega misel ne sega niti tako daleč kakor njegov nos.

Vzemimo toraj za vzgled kako tako mlekarico, ki zdeluje dnevno do 800 litrov mleka in teh je na Kranjskem še pač malo. Mleka se ne more skoro nič svežega oddati, surovega masla se napravi kakih 20 kg, iz posnetega in ostalega celega mleka se pa napravi sir.

Ako se računa da 100 litrov dá povprečno 4 kg surovega masla, a kg surovega masla se navadno prodaja na mestu od 90 kr. do 1 gld. nevstevši dela in delavcev in amortizacije naprave strojev, potem se lahko računa, koliko kmet dobi za liter mleka.

Da pa naše mlekarne ne morejo delati sira, ki bi bil sposoben za izvoz, je pa tako jasno kot beli dan. Kdor se je količkaj poučil ali premotiral vprašanje o izdelovanju sira, pač ve, da je treba k izdelovanju sira več znati kakor hruške peči. Prvič že od naših mlekarev, kateri so najčeste v naših mlekarnah, ne moremo zahtevati, da znajo delati pravilno dober sir, saj v mlekarski šoli v Šmihelu dobi kranjski bodoči mlekarski se-le nekaj nejasen pojem, kaj je prav za prav mlekarstvo, kaj se le, da bi se proučil izdelovati fin sir, kakoršnega zahteva razvijeno občinstvo.

Tudi množina mleka jedne take mlekarnice nikakor ne zadostuje za napravo takega sira, ki bi mogel uspešno tekmovati tujemu siru. O strojih za napravljanje sira in goditev sira pa še ne govorimo, ker tu je vsaka kritika izključena. Kratko rečeno, stroji in prostori za sir ne odgovarjajo niti stotini zahtev, ki jih zahteva pridelovanje finega, inozemskemu siru tekmujočega sira.

Človeka srce boli, ako pregleduje statistiko avstrijskega izvoza in vvoza, posebno kar se tiče sira in surovega masla. Kako obširno polje se nam tu odpira, kako bi zamogli ravno tu pomagati našemu stiskanemu kmetu do boljše obstanka, a pri nas se raje kregamo in prepiramo za oslovsko senco, ali naj pišemo „čovn“ ali „čoln“, mesto da bi se bavili s svetovnimi socijalnimi vprašanji. Oglejmo si le površno to statistiko. L. 1898 se je izvozilo iz Avstrije v druge države 3104 kvintalov, iz Švice in Italije smo pa vpeljali oziroma kupili nič manj kakor 31.017 kvintalov sira in sicer 10.110 kvintalov strahima, gorgonzole in parmezana, 16.915 kvintalov Emodoleca in Groyerja, ter 3992 kvintalov sira, samo takega sira, kakoršnega naše mlekarnice ne moreje izdelovati.

Če se primerja izvoz in uvoz sira, vidimo, da prvi pada, a drugi narašča rapidno od leta do leta. In samo od zadnjih petih letih je uvoz narastal od 23.493 kvintalov na 31.024 kvintalov, a naš izvoz, toraj iz Avstrije je pa padel od 4136 kvintalov na 3104 kvintalov, torej za celih 1032 kvintalov. In takega napredka se moramo vse-kakor veseliti!

Posebno se povsod zahteva fini, o velikih sirihi se nahajajoči Emodolec, kajti njega vvoz je akočil od 13.096 kvintalov na 16.915 kvintalov.

Malo veselejša je statistika surovega masla, kajti le tega se je vpeljalo samo 835 kvintalov, a izpeljalo pa 41.336 kvintalov, a to je vprav bagatelno število v primeri z množino pridelanega surovega masla. A to veselje nas mora takoj miniti, ako zagledamo številke umetnega masla, tako imenovanega margarina, tega smo v Avstriji povzili nič manj kakor 335.704 kvintalov in sama Italija ga je dala 38.885 kvintalov. Kaj, ali bi ne mogli toliko več pristnega surovega masla pridelati, da bi margarinovo število izpodbili?

Da pa našemu dobremu slovenskemu kmetu ne smemo oženiti življenja, temveč mu pomagati kolikor je v naši moči, da bode z zaupanjem gledal v prihodnost, da ne bode obupal sam nad seboj, bodi i sledeči naš nasvet nekako majhen kamenček k zgradbi boljše naše prihodnosti. In prvi pogled je ta naš nasvet nekako presmel, in marsikak boječnej bode dejal, da je neizpeljiv, naše trdno prepričanje pa je, da nasvet je lahko izpeljiv, le nekoliko podjetnosti in poguma je treba.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 12. junija.

Seji je predsedoval župan Hribar, ki je naznanil, da je obč. svet. Pavlin odložil mandat, ker mu ga vsled preoblih poslov ni mogoče izvrševati. Župan je rekel, da bo obč. svet to odpoved gotovo z obžalovanjem vzel na znanje in si izprosil dovoljenje, da mu pismeno izreče zahvalo na njegovem odličnem delovanju, čemur je občinski svet z živahnimi dobro-klici pritrtil.

Z ozirom na nujnost raznih poslov stavbnega odseka se je takoj vršila volitev jednega člana tega odseka na mesto gosp. Pavlina in je bil izvoljen obč. svet. Komovec. Odsek je takoj izvolil svojim podnačelnikom obč. svet. dr. Hudnika.

Obč. svet. Žužek je nujno poročal o zahtevi firme Siemens & Halske glede prostora za napravo remiz, klonice in administracijskega poslopja. Firma se je odločila za prostor ob Zaloški cesti, a če bi se temu ugodilo, bi se morala regulacijska črta preduhati. Poročevalec je predlagal, naj se zahteva firme Siemens & Halske glede regulacijske črte odkloni, kar je bilo sprejeto.

Po poročilu obč. svet. Svetka so bili odobreni računski sklepi in bilancijske mestnega sklada in raznih drugih v mestni upravi stoječih zakladov, kakor tudi o računskem sklepu in bilancijski mestnega loterijskega posojila z 1. 1890.

Obč. svet. dr. Požar poročal je o obisku pariške razstave in je predlagal, naj se dovoli 300 K podpore mestnemu fiziku dr. Kopřivi v ta namen.

Obč. svet. Šubic je opozarjal na važnost obiska pariške razstave. Povdarjaje, da bi bilo treba vsaj poslati voditelja stavbnega urada in elektrarne ter vodovoda je predlagal, naj se že dovoljeni denar porabi in pošlje tudi gg. Duffeja in Ciuho v Pariz. Temu sta pritrdila obč. svet. Žužek, ki je predlagal, naj se vsakemu dovoli 800 K in obč. svet. Kozak.

Podžupan dr. vit. Bleiweis je pojasnil, da sta že dež. vlada in dež. zdravstveni svet zagotovila podporo dr. Kopřivi, in ta ne reflektira na večjo podporo od občine nego je predlagana.

Obč. svet. dr. Hudnik je pojasnjeval, da v 8 ali 14 dneh ni mogoče preštudirati razstavo in se kaj prida naučiti.

Končno je poročevalec opomnil, da je voditelj elektrarne bil že poslan v Prago in na specialno razstavo v Homu.

Pri glasovanju je bil sprejet oodsek predlog.

Župan je pri tej priliki izjavil, da, ker del svoje plače prepušča v dobrodelne namene, bode od svoje plače dal 300 gld., da pojde stavbni svetnik Duffe v Pariz.

Prošnja mestnega vrtnarja Hejnica za podporo v svrhu obiska pariške razstave se je odklonila, a se je sklenilo priporočiti Hejnica pri deželni komisiji za pariško razstavo. (Poročevalec dr. Požar.)

Po poročilu obč. svet. Trdine se je sklenilo nakupiti 100 izvodov Bonačevega „Voditelja v Ljubljani“ in v pisarni mestne pooreovalnice za delo in službe napraviti telefonske govorilnice.

Za popravo štepanjevaškega mostu se je po poročilu obč. svet. dr. Stareta dovolilo naknadnega kredita 830 K.

Po poročilu obč. svet. Šubica se je sklenilo, ograditi mestno elektrarno deloma z zidom, deloma z železno ograjo, in se je v ta namen dovolilo 3350 K.

Stavbni svetnik Duffe je poročal o oddaji del za parno kurjavo in pršno kopel v novem šolskem poslopju pri Sv. Jakobu. Dela so se oddala firmi Brückner za 16.340 K.

Podžupan dr. vit. Bleiweis je poročal o upeljavi antropometričnega merjenja zločincev po Bertillonovem sistemu in o uredbi antropometričnega urada pri mestni policiji. Ta sistem se vpelje pri vseh policijskih uradih in vlada je napravo takega urada že naravnost zahtevala. Ker velja nakup vseh meril in uredba urada le 250 K, je župan že poslal policijskega uradnika Toplikarja na Dunaj. Sklenilo se je napraviti antropometrični urad in dovolilo v ta namen 250 K.

Računsko poročilo ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva se je vzelo na znanje. (Poročevalec podžupan dr. vitez Bleiweis.)

O prošnji zadruga gostilničarjev za premembo tržnega reda je poročal obč. svet. Grošelj. Zadruga je v svoji vlogi pojasnila način prekupovanja, ki je v navadi, in ki je na veliko škodo konsumentom sploh, zlasti pa gostilničarjem ter prosila, naj se prekupovanje potom premembe tržnega reda utesni. Magistrat povdarja nasproti temu, da se prekupovanje vrši le v manjši meri, največ tako, da se sploh ne more ničesar storiti, dokler obstoji branjevska obrt. Temeljito se bo le dalo od pomoči, kadar se napravijo tržnice. Poročevalec je predlagal, naj se določi, da se šteje, ako je v sredo ali soboto praznik, prejšnji dan za tržni dan, sploh pa je strogo paziti, da se prekupovanje omeji, v kolikor je to dopustno po tržnem redu.

Obč. svet. Tosti se je zavzemal za to, naj se prepove prekupovanje vsaj v predvečer pred tržnimi dnevi in tržne dni do 11. ure, dočim sta obota svet. Kozak in Predovič temu nasprotovala.

Podžupan dr. vit. Bleiweis je priporočal odsek predlog, in je bil ta tudi sprejet.

Koncem javne seje je obč. svet. Šubic nasvetoval, naj se pošlje deputacija občinskega sveta na Dunaj, ki bo na pristojnih mestih se zavzela za prošnjo obč. sveta glede odpisa potresnega posojila. V deputaciji naj bosta poleg župana dva obč. svetnika.

Župan je pripomnil, da je dal natisniti 200 izvodov dotične prošnje, ki so se razdelili mej poslance.

Šubicev predlog je bil potem soglasno sprejet, na kar je sledila tajna seja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. junija.

— **Osebnosti.** Sodni pristav gosp. dr. Fran Hradetzky je imenovan pristavom pri okrožnem sodišču v Celju. — Poštni oficijal na Zidanem mostu g. Ferdinand Tschek je imenovan poštним oskrbnikom istotam. — Višji poštni oskrbnik v Polju g. Karol Frank je dobil naslov cesarskega svetnika.

— „**Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko**“ ima v petek, dne 15. junija ob 4. uri popoldne svoj občni zbor, in sicer v spodnjih prostorih „Narodnega doma“. Občni zbor se bo vršil po že naznanjenem vzporedju. Ker se posebna vabila niso razposlala, opozarja odbor tem potom vse društvenike, naj se zborovanja vdeležijo v kar možno velikem številu.

— **Poulični razsajač** je postal dr. Evgen Lampé. Zadnje dni se je neko popoldne — kakor nekaj znani Bižgarjev gobar — omenjeni tonzurirani duhovni lonček gugal od ljubljanskega kolodvora v mesto. Moziček je bil pijan, kar ni povikšavalo lepote njegove hoje, kar pa je jako kratkočasilo občinstvo, ko je vinjeni duhovnik na-se opozarjal s svojim kričanjem. Staknil je bil neke nekega kmetiča, in tega je sedaj vlačil s sabo, prej kot ne zategadelj, da bi njega — Lampeta — pobiral, če bi ga bile alkoholične moči vrgle na ljubljanski tlak. Neprestano je upil nad mozičkom: Povem vam več, da tako neomikanih, surovih in prismojenih ljudij ni na svetu, kot so ljubljanski liberalci. Te besede je pijanček v enomer ponavljal, in posebno glasno

jih je kričal tedaj, če se mu je približeval ta ali oni, kojega je Lampé prišteval mej ljubljanske liberalce. V resnici, da se je pijani kmet tako obnašal, bi ga bili takoj odtirali v zapor, nalitemu duhovniku pa se je vse smejala in krohotalo. Vendar pa bi drju. Evgeniju Lampétu svetovali, da naj ne greši prevelikokrat na ljubeznivost ljubljanskega občinstva. Če se že mora vpijaniti, naj pijanost prespi mej štirimi ste nami svojega stanovanja, ker bi se mu drugače lahko pripetilo, da se bode v lepi noči zbudil v znani „špekamri“. Pripeti se mu pa lahko še kaj drugega, ker tista bula: si quis suadente diabolo itd. zgubila je pri nas vsako veljavo! Bodite torej previdni, gospod Evgen!

— **Štrajk v Vevčah** je dognan. Delavci so s pomočjo dobro organizovane socialno-demokratske stranke dosegli nekaj uspehov, koje jim iz srca privoščimo. Pri tem so se jim odprle tudi oči, čemur je pripisati, da pri zadnjem shodu župniku Kolarju in njegovemu nevednemu kaplanu niti govoriti niso pustili. Tudi zastopnika krščanske socialne budalosti, mladega Štefeta, so takorekoč iz shodnice izp-hali! Vzlic temu pa pošiljajo „Slovenčevci“ med svet prismojeno vest, da so ljubljanski škof, Vencajz in Krek Vevčanom pripomogli do lepih uspehov. Da, ko bi se bilo šlo za kako cerkveno bandero, bi ti možje delavcem kaj — vzeli; govoriti o tem, da so jim kaj pomagali, je pa naravnost smešna laž. Vzlic temu pa se bodo te podrepne muhe tudi v bodoče delavcem še vsiljevale, in s tujimi zaslugami pokrivali svojo ignoranco in nesposobnost. Saj poznamo te tiče!

— **Tepeni organist.** V Dolu so imeli dobrega in priljubljenega organista, ki pa ni mogel izhajati z ondotnim župnikom Karolom Cemetom, oziroma z njegovo kuharico, ter si je vsled tega poiskal drugo službo. Dan pred odhodom je nesel ključke od orgelj v farovž in se hotel od župnika posloviti. Slovo je bilo jako primerno. Župnik je moža najprej krepko opsoval, potem pa zgrabil palico in ga začel neusmiljeno pretepiti. Organist je klical na pomoč. O da bi bil rajši tiho prenesel udarce župnikove palice! Mesto človeka, ki bi mu prišel na pomoč, je priklical samo farovško kuharico. Ta je kakor hijena planila na šibkega organista, ga zgrabila za vrat, in mu v boju pretrgala srajco. Siromašni organist se je le z veliko težavo iztrgal iz ročic kuharice in zbežal iz župnišča. Župnik Ceme se že dlje časa bolnega dela. Če pride obhajilo, se kar na kratko odreže: „Saj ne bo še umrl, saj sem jaz bolj bolan kot on“. Ali ni to čudno, da je tako zelo slab, kadar ga kličejo njegove dolžnosti, da je pa bil močan in zdrav kakor lev, ko je s palico naskočil ponižnega organista?

— **Pritožba iz trgovskih krogov.** Piše se nam: Odbor trgovskega podpornega društva je pričel včeraj razpošiljati vabila k občnem zboru dne 17. t. m., dasi bi jih po pravilih morali dobiti člani v roke že 8 dni pred občnim zborom. In § 13 določa potem, da je eventualne samostalne predloge naznaniti odboru 8 dni pred občnim zborom, sicer ne pridejo v poštev. Jeli to odborovo postopanje korektno?

— **Nepripranost štajerskega deželnega odbora** se pokaže pri vsaki najmanjši priliki. Deželni odbor je založil zelo zanimivo knjigo „Škodljivost sadja in vinoreje“. Nemška izdaja se razdeli brezplačno. Razposlalo se je bilo toliko izvodov, da so bili razdajalci v zadregi, komu naj knjige dajo. Slovenska izdaja pa bo veljala 2 kroni. V tem, ko je Slovenec moral prispevati s svojimi davki za nemško izdajo, bo moral slovensko izdajo posebe plačati. Škandal!

— **Procesije** se vrše jutri pri lepem vremenu: Stolna ob 9. uri, trnovska ob polu 5. uri, šentpeterska ob polu 6. uri zjutraj z vojaško godbo.

— **Trnovska procesija** vršila se bode jutri ob polu petih zjutraj. Blagoslovi se bodo letos markirali s streli z ljubljanskega gradu in se občinstvo na to opozarja, da ne bode morebiti nepotrebnega strahu. Isto tako se bode tudi s topovi streljalo dne 24. t. m., ko obhaja trnovska fara svoj patrocinij.

— **Russkij kružok** izleti jutri ob 1.55 popoldne na Vrhniko. Povratek je z vlakom ob 6.32 zvečer ali z omnibusi do Borovnice

in od ondi z vlakom v Ljubljano. Želeti je čim največje udeležbe!

— **Prvi popoldanski izlet „Sokola“** bode v nedeljo, 17. t. m. in sicer v Tacen-Smartno pod Šmarno Goro. Podrobnosti tega izleta bodo izvedeli člani po okrožnici. Glavni namen teh popoldanskih izletov je člane vaditi v trajni hoji in koračanju, ob enem pa zbrati na kraju izleta tudi druge člane in prijatelje društva v neprisljeni prosti zabavi. Društvo namerava poleg večjih izletov prirediti tudi več tacihi popoldanskih peš izletov.

— **Notarske zbornice avstrijske** so začele skupno akcijo glede različnih stanovskih zadev. Dne 15. in 16. t. m. zborovali bodo na Dunaju odposlanci vseh avstrijskih notarskih zbornic, da se posvetijo in sklepajo o raznih jako važnih stanovskih vprašanjih, mej katerimi zavzema prvo mesto vprašanja o delokrogu notarjev. Kranjsko notarsko zbornico zastopala bočeta na tem shodu njen predsednik g. Ivan Gogola in zbornični člen g. dr. Rupert Bežek.

— **Ljubljanski učiteljski društvo** je imelo 11. t. m. svoje redno mesečno zborovanje. Po običajnem predsednikovem pozdravu in poročilu je razpravljaj gosp. Iv. Krulac jako temeljito o enotnih pisnih oblikah. Razložil je slovensko abecedo. Na predlog g. nadzornika Levca bode govoril g. Krulac v prihodnjem šolskem letu še večkrat o tej stvari, katera je za učitelstvo prav velikega pomena. Potrebno je, da se že jedenkrat vpeljejo vsaj v vseh mestnih šolah jednake pisne oblike. Gospod poročevalec bode koristil s tem marsikomu; najbolj pa učeči se mladini.

— **Nemška nasilnost.** Iz Inomosta se nam piše: V soboto, dne 16. t. m. ima promovirati gosp. Jakša Račič iz Vrhnja na otoku Hvaru na vseučilišču v Inomostu „sub auspiciis imperatoris“ za doktorja medicine. Kot večletni predsednik hrvatskega akad. društva „Velevita“ nastopil bode i pri tej svečanosti prišli s trakom tega društva. Akoravno je po društvenih pravilih, po vladi in akademski oblasti potrjenih, opravičeno to društvo nositi kot znak hrvatsko trobojnico, ter jo je dosedaj pri svečanih prilikah tudi vedno nosilo ter proti vsem, včasih uprav besnim napadom, braniti znalo, je pri tej priliki nemško burševstvo že a priori insceniralo veliko oficiozno demonstracijo proti hrvatski trobojnici, ter je pričakovati v soboto na innsbrškem vseučilišču silnih izgrediv. Radovedni smo, kako bode državna oblast, ki tako minuciozno pazi na vsako čepico nemških „buršev“, pri tej priliki varovala ravnopravnost slovenskega naroda. Ali pa bode mor da i sedaj kapitulirala pred terorizmom nemških buršev, ki so že ponosno, ne da bi jim katerakoli višja instanca oporekala, izjavili, da smatrajo vseučilišča za svojo nemško last, vse druge narodnosti pa le „do preklica“ kot goste in jednakoopravne akademike!

— **Stari drobiž.** Piše se nam: Kdor ima še kaj starega drobiža po dvajset in po pet krajcarjev, ga lahko zamenja pri tukajšnji cesarski blagajnici za polovico vrednosti. Stari krajcarji in polovičarji se pa pri isti blagajnici le še do konca junija t. l. zamenjavajo za polno vrednost; od 1. julija naprej pa le za polovico vrednosti.

— **Ljubljanski grad** — zopet kaznilnica. Potresne poškodbe na ljubljanskem gradu je sklenilo finančno ministrstvo dati popraviti in prepustiti zatem poslopje zopet justičnemu ministrstvu za uporabo. V novem justičnem poslopju je baje prostor za zapore in ječe pretesno odmerjen, in tako se bodo kaznjenci, kar jih bo tu odveč, zapirali tudi na ljubljanskem gradu. Stroški za te poprave bodo znašali okoli 12.000. Kakor znano, je bil grad svoj čas od erarja na prodaj.

— **Za učitelje.** Na tukajšnjih c. kr. obrtnih strokovnih šolah je razpisana služba učitelja za jezikovne in merkantilne predmete s prijemki X. činovnega razreda 1100 gld. temeljem plače, 200 gld. aktivitetne doklade, 2 trijenijama po 100 gld. in 3 trijenijami po 150 gld. Službena doba 30 let.) Zahteva se izpit iz jedne ali druge skupine za meščanske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom. Prošnje je vložiti najkasneje do zadnjega junija pri deželni vladi v Ljubljani, a nalogiti jih je na naučno ministrstvo.

— **Ustanovitev mestne godbe.** V „Narodnem domu“ zbrani prijatelji godbe so v soboto zvečer sklenili, da se ad hoc voljeni odbor — za nabiranje podpornih členov ustanovnemu fondu takoj loti dela. Kakor čujemo od več strani, so meščanski krogi z radostjo pozdravili to iniciativo glede godbe, in to zato, ker je res sramota, da Ljubljana še zdaj nima civilne godbe, in da je od vojaške odvisna, potem pa zato, ker bi se dala v Ljubljani ustanoviti v par — 2 ali 3 letih — tako organizovana godba, da bi vsaki vojaški konkurirala. — Odbor prične takoj svoje delo.

— **Najboljši prijatelj obrtnikov** je seveda „Slovenec“. Ta ima v svoji apoteki sploh zdravila za bolezni vseh stanov, in še blagoslovljena so, tako da o njih izvrtlosti ni dvoma. Obrtnikom hoče pomagati s tem, da jih skuša spraviti ob dobro ime. To je pokazal včeraj. Škofov list je z vidnim zadovoljstvom poročal sinoči: „Prodajalnico zaprl so prodajalcu bicikljev Kolarju na Mestnem trgu. Vožnja z avtomobili bode torej v Ljubljani precej ponehala“. Ker je očitno, da se hotelo s to notico gosp. Kolarju škodovati, konstatujemo, da je g. Kolar včeraj popoldne sam iz zasebnih razlogov zaprl prodajalnico, danes pa jo kakor običajno zopet odprl. Klerikalna ljudoljubnost presega pač vse meje.

— **Kolesarsko društvo „Savina“.** Dne 10. t. m. bil je na Rečici v Gorenji Savinski dolini ustanovni shod kolesarskega društva za gornjegrajski okraj. Rečičani so sprejeli kolesarje na slovesen način. Pred gostilno g. Terčaka, kjer smo zborovali, bil je lep slavlolik z napisom: „Dobro došli“ — „Slava! Rečičke krasotice so nas obisipale raz oken s cvetjem in okrasile nas in kolesa s šopki. Kakor hitro bode pravila potrjena, se skliče zbor v Mozirje, kamor pričakujemo sosednje kolesarje. „Savina“ bode štela 40—50 členov. „Zveza slovenskih kolesarjev nas je pozdravila pismeno.

— **Cesar na Goriškem.** V ponedeljek je bila deputacija goriškega deželnega zbora sprejeta pri cesarju v avdienci in je cesar obljubil, da pride v jednom prihodnjih mesecev v Gorico.

— **Morilka lastnega otroka?** Včeraj je bila v Trbojah pri Kranju sodna komisija, ki je dala izkupati pred nekaj dnevi umrlega otroka. Sumi se, da je tega otroka lastna mati umorila.

— **Samomor.** Tovarnar gosp. Adolf Tönnies se je danes ustrelil. Našli so ga mrtvega ob pol 1. uri popoldne v njegovem stanovanju. Glede vzroka samomoru se ne ve ničesar. Pokojnik je prišel sinoči okoli 11. ure domov. Ko je zjutraj prišla hišina v njegovo sobo po obleko, ga je našla na postelji sedečega. Tudi ko je osnaženo obleko nazaj prinesla, je pokojnik še vedno sedel na postelji. Hišina je iz tega sklepal, da bržčas celo noč ni spal. Ker ga ves dopoldan ni bilo iz sobe, šla je trkat na vrata, a zopet odšla, ker se ni oglasil. Naposled se ji je vendar čudno zdelo, da ne vstane. Šla je v sobo in ga našla mrtvega. Pokojnik ni zapustil nikakih zaznamkov, iz katerih bi se dalo sklepati, zakaj si je končal življenje. Ve se samo, da je bil zadnji čas zamišljen in nekam upadel. Ker je pokojnik živel v sijajnih materialnih razmerah, se mu je moralo ali zmešati, ali pa so ga kak poseben razlogi gnali v smrt. Pokojnik je bil zaradi svoje ljubeznivosti in dobrodušnosti obče priljubljen v vseh krogih in je vest o njegovi tragični smrti obudila splošno sožalje.

— **Špeh kradla** je danes dopoldne Marija Kokalj iz Male Loke v kamniškem okraju. Pri delu je je zasačil civilni stražnik, jo prijel in odpeljal na rotovž, kjer je dejala, da je Marija Rožanc iz Dragomera. Radovedni stražnik jej je preiskal tudi jrbas in našel v njem več blaga. Ker je bila na sumu, da je vse pokradla in je rekla, da je blago kupila, morala je iti s stražnikom od prodajalnice do prodajalnice. Na tem potovanju se je dognalo, da je res vse blago, kar ga je imela v jrbasu, ukraden. Pri Rudolfu Miklavcu v Špitalskih ulicah je ukradla naglavno ruto, dve drugi rdeči ruti in 4 m kotenine, pri Antonu Štrukeljnu na Starem trgu naglavno ruto, pri Rezi Šusteršičevi na Starem trgu deške hlače in pri Alojziji Mozetičevi na Starem trgu otročjo obleko. Marija Kokalj je znana tatica in je bila tudi meseca oktobra lanskega leta tukaj prijeta, ker je kradla po prodajalnicah. Policija jo je dala fotogra-

fratit in pride njena fotografija v zbirko znamenitih ženskih prodajalnic tatic.

— Skupaj trčila sta včeraj popoldne na Marijinem trgu prevozniki hlapec Ivan Gril in Zupaničev kočijaž Jakob Badkovič s svojima vozovoma. I. Gril je prav naglo pripeljal po Sv. Petra cesti in zavlil na Marijin trg. Badkovič mu je prišel na vogalu Maierjeve hiše nasproti; Grilu se je poskušoval konj, Badkoviču pa voz.

— Pneumatik je razrezal danes ponoči neki zlobnež dvema kolesarjema, katera sta pustila svoji kolesi v veži gostilne Neže Kraljeve na Tržaški cesti št. 12. Tudi eno število je odnesel.

— Izgubljene stvari. Ivana Klančar, natakarka na Rimski cesti št. 10, je včeraj dopoldne na poti od Dunajske ceste po Šelenburgovih ulicah do Gradišča zgubila srebrno uro za dame in srebrno pozlačeno verižico.

— Mestno kopališče v Kozelji je popravljeno in za občinstvo proti običajni pristojbini za kopanje in perilo odprto. Vojaška plavalnica odpre se prihodnji teden.

— „Narodni dom“. Na vrtu „Narodnega doma“ bo odslej vsako nedeljo in vsak praznik koncert. V slučaju slabega vremena se vrši koncert v notranjih prostorih. Začetek koncerta ob 6. uri zvečer, konec ob 10. uri. Kakor znano, je kuhinja v „Nar. domu“ jako dobra in se toči izvrstno plzensko pivo, vrček po 13 kr. — Danes zvečer sviralo bode dobroznano hrvatsko tamburaško društvo iz Mitrovice v „Narodnem domu“. Društvo se vrača sedaj iz Pariza, kjer je želo obilo uspehov. Začetek koncerta je ob 8. uri. Vstopnine ni nič.

— Tamburaški klub „Zvezda“ svira jutri, 14. t. m., na vrtu „Pri Virantu“ na povabilo gosp. Tostija. Vabijo se vsi prijatelji godbe na mnogobrojen obisk. Pričetek točno ob 6. uri zvečer. Vstop prost.

* Boj proti alkoholu se je začel v vseh naprednih državah. Najnovejša pridobitev antialkoholizma je odlok petrograjskega zdravstvenega društva, v katerem se izreka namera, sestaviti posebno komisijo, ki naj bi vplivala na rusko ministristvo prosvete, da se ustanovijo na moskovski in petrograjski univerzi stolice profesorja, katerega predmet bi bil alkoholizem. Nadalje se hoče doseči, da bi pri medicinski fakulteti ustanovil posebni oddelek, kjer bi se izpitaval vpliv alkohola na človeški organizem, ter se učilo zdraviti alkoholiste.

* Učitelj nesramnež. Pred porotnim sodiščem v Steyru je bil učitelj Pils obsojen na 6 let teške ječe, ker je zlorabil sedem otrok. Predno je nastopil učiteljsko službo, je bil gojenec škofovskega konvikta v Lincu.

* Sežgati nista hoteli sestre. Gospa Julija, posestnica v Badenu, je zapustila svoje premoženje svojim sestram ter zahtevala v oporoki, da njeno truplo sežgo. Sestri pa sta dali truplo pokopati. Sin pokojničn pa je teti tožil in sodišče v Dunajskem Novem mestu je ukazalo, da morata izpolniti pokojnično voljo. Truplo se bo torej vendarle sežgalo v krematoriju.

* Z doto jo je pobrisal menda v Ameriko 24letni dunajski izdelovalec zabojev Edmund Zilzer. Oženil se je šele pred 2 mesecema. Dobil je 28 000 kron dote. Pred 8 dnevi je dejal ženi, da odpotuje za par dni radi trgovine, a nazaj ga ni več. Policija ga zasleduje. Predno je pobegnil, je izpraznil tudi svojo blagajnico in sežgal vse kontoarske knjige.

* Nuna ušla. „Agr. Ztg.“ poroča, da je bila v Oseku v dež. bolnišnici nuna, ki je stregla bolnikom. Ta nuna je pobegnila z nekim bivšim bolnišničnim strežnikom, s katerim je imela ljubezensko razmerje.

* Žensko vseučilišče v Moskvi. „Regierungsbote“ iz Peterburga javlja, da se s 1. julijem t. l. otvori v Moskvi žensko vseučilišče, ki pa se bo imenovalo „Višji ženski kurzi“. Največ zaslug ima za to šolo naučni minister Bogoljupov.

* 55 oseb utonilo. Nedaleč sela Ivanovskega na Kami, pritoku Volge, se je pripetila strahovita nesreča. Na plavu je bilo 76 ljudi in četrto voz z uprego. Plav se je sredi reke prevrnil in utonilo je 55 ljudi in vsi konji.

* Nečloveški stariši. Iz Vel. Varadina poročajo neverjeten čin bestialnih starišev. Ondotna policija je izvedela, da ima zakonski par Mitternacht svojega sina Hermana zaprtega že več tednov v neki luknji

ter da ga živé za ostanki. Sosedje so metal Hermanu, ki je idijot, akozi okno vsak dan nekaj hrane, da ni poginil. Policija je prišla ponoči ter odprla tisto luknjo. Herman je čepel na tleh, poln mrčesa in skoraj sestradan. Mati je trdila, da sin besni in da ga je zato zaprla.

* Dvoboj pod polloijskim nadzorstvom so imeli v Vel. Kikindi 9. t. m. Dvobojevala sta se drž. pravdnik dr. Stocker in gimnazijski profesor Albert s sabljami. Mestni stotnik Wachtel je bil med drugimi sekundant ter je odredil, da je bil hotel, v katerem se je vršil dvoboj, zastražen s policaji. Dr. Stocker je bil teško ranjen. Dvoboj drž. pravdnika s profesorjem ob policijski asistenci je pač nekaj originalno madjarskega!

* Najbogatejši otrok v Ameriki je vsekakor 11 tednov stari sinček Johna Nicholasa Browna v Newyorku, kateremu sta zapustila strica dve posestvi v vrednosti 50,000.000 kron. Razen teh milijonov dobi še po stariših 35,000.000 kron, tako da bo imel, če mu da Bog zdravje, vsaj 85 milijonov kron brez obrestij.

Književnost

— Trgovsko in obrtno društvo za Goriško. Pravila, njegova potreba, važnost in delokrog. V Gorici 1900. Založilo društvo. Natisnila „Goriška Tiskarna“ A. Gabrček. Str. 172. To je knjiga, ki jo bo z zanimanjem čital vsah trgovec in obrtnik. V njej je vsestransko pojasnjena važnost trgovskega in obrtnega stanu za gospodarski in politični razvoj Slovencev na Goriškem in so razloženi načrti, po katerih hoče marljivo „Trgovsko in obrtno društvo za Goriško“ delovati za povzdigo trgovine in obrtnosti, s čimur se povzdigne tudi splošno blagostanje tudi kmetijskega stanu in politična veljava slovenstva na Goriškem.

— Život. Mesečna smotra za književnost in umetnost, katero izdajajo hrvatski umetniki in književniki, ima v 6. številu vsebino: Iz književne ostavščine Huga Badalića. — Pabirčenje. Napisao Xeres de la Maraja (Spljet). — Jarilo i Lada. Spevao Vl. Nazor (Spljet). — Zadnje poglavje. Napisao Srgjan Tucic (Zagreb). — Pesem. Speval Oton Zupanič (Dunaj). — Matica Hrvatska (I. 1899). — Rusko društvo prenosnih izložba umjetnosti. Napisao D. N. Plavšić (Praga). — Iz književnog i umjetničkog svijeta: † Hugo Badalić. — Kazalište. — Književnost. — Umetnost. — Glasba. — Slike: Partija iz botaničnega vrta v Zagrebu. Naslikala Slava Raškaj. — Sokrates (kip). — Izklesal V. Antokolski. — Oranje (kip). — Izklesal F. Bilek. — Sveti grob. Naslikal V. M. Vaznecov. — Glasbena priloga: Oproštaj. Besede St. Miletičeve uglasbil S. Albin. — S to številko se zaključuje I. knjiga, ki tvori celoto. V prvem polletju je prinesel „Život“ 24 slik in portretov 14 slikarjev in kiparjev, 11 pripovednih spisov, 19 poezij, dramo „Suton“ Vojnovića ter celo vrsto razprav, študij, ocen in referatov. S pesimizmom smo stali ob zibelu te najlepše in najmodernejšje jugoslovanske revije, danes pa, ko zremo pred seboj bogati in krasni sad prvega polletja, nas je ta pesimizem minil docela. Preverjeni smo, da je „Život“ na višku jugoslovanskega časopisja, da nima para med vsemi beletrističnimi in ilustrovanimi mesečniki našega juga. „Život“ zastopa stališče moderne umetnosti, toda uredništvo je znalo z redkim okusom izogibati se modernim izrastkom ter je ubiralo vedno zlato srednjo pot solidnosti. Pretiranosti v „Životu“ ni, to pa je v prvi vrsti zasloga urednika g. dr. Dežmana, „Život“ je najlepše zrcalo jugoslovanske moderne, zato ga iznova prav toplo priporočamo vsakomur, ki si želi krasno ilustrovanega lista najakutvalnejsje vsebine, izbornih beletrističnih del in temeljitih razprav. Naroča se pri L. Schwentnerju v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 13. junija. Parlamentarna komisija češkega kluba je danes razposlala vsem ministrom in vsem članom gospodske in poslanske zbornice obširno spomenico v zadevi jezikovnega vprašanja s posebnim ozirom na Körberjev načrt jezikovnega zakona. Spomenica je razdeljena na štiri po-

glavlja. V zadnjem se dokazuje, da vlada pri sestavi načrta jezikovnega zakona svojih lastnih načel, ki jih je označil Körber, ni vpoštevala nepristransko, nego le takrat, kadar je to na korist Nemcem. Klub izjavlja, da je Körberjev načrt za Čehe povse nesprejemljiv.

Dunaj 13. junija. Danes, ob 10. uri dopoldne je imel ministrski svet daljšo sejo. Vdeležili so se vsi ministri. Dunaj 13. junija. „Fremdenblatt“ prijavlja oficiozen komuniké, ki demontuje poročilo raznih listov, da se je Körber v noči od 8. na 9. t. m. posvečeval z voditelji raznih strank glede korakov, ki jih naj vlada stori v očigled češki obstrukciji.

Rim 13. junija. Vlada je že pripravila prestolni govor. Listi javljajo, da vlada v slučaju zopetne obstrukcije ne misli kapitulirati, nego da si hoče pomagati eventualno brez parlamenta.

Rim 13. junija. Vatikan se trudi, da se ustanovi koalicija evropskih držav z avstrijskim cesarjem na čelu, ki naj bi napravila red na Kitajskem.

Berolin 13. junija. Vlada kneževine Reuss je prepovedala vsako zborovanje društva „Alldeutscher Verband“, ker to društvo vedno proti Avstriji hujska.

Berolin 13. junija. Državni zbor je z 201 glasom proti 103 sprejel načrt o pomnožitvi nemške vojne mornarice, na kar se je zasedanje parlamenta zaključilo.

London 13. junija. Zastopniki tujih držav še niso kitajski vladi podali nikacega pismenega ultimatumu, ali zadnje izjave posameznih poslanikov imajo popolnoma značaj ultimatumu, zlasti ker so poslaniški prepričani, da bi se s skupno akcijo vseh velesil ustaja boksarjev hitro zadušila.

London 13. junija. „Times“ javlja iz Pekina, da so vojaki cesaričine telesne straže umorili kancelarja japonskega poslanstva. Japonska je poslala novič štiri vojne ladje v kitajsko vodovja, poslaništvo pa sili kitajsko vlado, naj pripozna sfero japonskega vpliva na Kitajskem.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za Prešernov spomenik: Gospod Fran Juvanec v Vrhu pri Vinici 8 K, katere so darovali gg.: J. Zimmermann 4 K, J. Zevnik 1 K, M. Špehar 1 K in pošiljatelj 2 K. — Radikalna družba v Radovljici 5 K. — G. Krenner v Škofjaloki, ob priliki izleta šentvidskih pevcov pod vodstvom g. nadučitelja Žirovnika nabranih 16 K 40 vin. — Skupaj 29 K 40 vin. — Živeli darovalci in nabiranci ter njih posnemovalci!

Za fotografijo za amatérje. Priznana izborne fotografije salonske in popotne aparate, nove neprekošne momentne ročne aparate, kakor vse fotografije potrebščine ima A. MOLL, c. in kr. dvorni dobavitelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. Fotograficna manufaktura, ustanovljena 1854. I. Na željo se pošlje veliki ilustrovani cenik brezplačno. b (11-4)

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škofji
Leki se dobiva (321-36)

ustna voda

z novim antiseptikom

katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado Frišman, katera ohrani zobe smiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjibo.

Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 3 kroni, po pošti 3-05 kroni.

Umrli so v Ljubljani:

7. junija: Ivan Marolt, gostac, 63 let, srčna hiba. — Ivan Rojšek, delavčev sin, 9 mesecev, jetika. — Mihael Boben, krovec, 43 let, srčna hiba. Dne 10. junija: Ivan Šibar, črviljar, 27 let, Hrenove ulice št. 17, pljučna in črevesna jetika.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 306-3 m. Srednji srečni tlak 736-0 mm.						
Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 12 urah
12	9. zvečer	737-7	18-2	sl. zahod	jasno	0-0 mm.
13	7. jutraj	738-0	13-6	sl. svzh.	jasno	0-0 mm.
	2. popol.	736-7	26-6	sr. zahod	skoro jas.	0-0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 18-8°, normala: 17-4°.

Dunajska borza

dne 13. junija 1900.	
Skupni državni dolg v notah	97-85
Skupni državni dolg v srebru	97-45
Avstrijska silata renta	116-20
Avstrijska krona renta 4%	97-25
Ogrska silata renta 4%	116-
Ogrska krona renta 4%	91-25
Avstro-ogrsko bančne delnice	1747-
Kreditne delnice	710-50
London vsta	242-35
Frankovski drž. bankovci na 100 mark	118-50
30 mark	23-71
30 frankov	19-31
Italijanski bankovci	90-50
Č. kr. cestni	11-83

KÖPEL
Preizkušeno zdravilišče za bolezen v žolodcu, najhujših inledicah, zlasti koma bolezen (diabetes), žolčne kamene, KRASNO PREBILIŠČE katarhe v goltancu in na krhlju ito. *

Prospekti se dobe pri ravnatelju
Jožne železnice postaja Polčane (Pölschach) ZA PO LETI.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomst; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. s jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomst, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomst, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — Proga v Novomestu in v Kočevju. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. s jutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m. s jutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomsta, Solnograda, Lince, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. s jutraj osonni vlak iz Jesenice. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curih, Bregenca, Inomsta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Krope. — Proga iz Novoga mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. s jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 45 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m. s jutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Odvetnik dr. Piki v Kozjem išče (1156-2)

solicitatorja.

Trgovski pomočnik

želi dobiti službo v kakem večjem mestu in v večji trgovini s kolonijalnim blagom. Cenjene ponudbe se prosijo pod šifro: V. D. v Ajdovščini. (1157-2)

Pomožna moč

se išče

za c. kr. glavno zalogo tobaka v Ljubljani.

Le dobre računarice naj vpošljejo lastno-ročno pisane ponudbe. (1163-1)

lepih in priljubljenih slovenskih napevov za c. kr. podloženim besedilom. Napevi so izredno navduševalni, a zraven tega prirejeni v kolikor mogoče lahkem slogu. Cena 100 stranih obsegajoči knjigi 5 kron, s pošto 40 vinarjev več. Dobiva se samo pri (667)

Jos. Sorg-u v Zagrebu.

„Národní dom“.

V četrtek, 14. junija 1900

vrtni

vojaški koncert.

Godba sl. c. in kr. pešpolka št. 27.

Začetek ob 6. uri. — Konec ob 10. uri zvečer.

Vstopnina 20 kr. za osebo.

Otroci prosti.

Izborna plzensko pivo vrček po 13 kr.

K obilni udeležbi uljudno vabi

Ludovik Masaryk

restavratér.

(1080) Ob neugodnem vremenu vrši se koncert v notranjih prostorih.

Odda se
majhna prodajalnica
z mešanim blagom vsled družinskih razmer v zelo prometnem kraju pri železnični postaji 3 do 4 ure od Ljubljane. Več pove upravnistvo „Slov. Naroda“. (1128-2)

Trgovski pomočnik
prileten, spreten prodajalec v modni in manufakturni stroki ali
gospodična
za prodajalno modne konfekcije in ženskih klobukov, ob enem dobro vešča navadnega knjigovodstva in komptuarskih del **dobita dobro in trajno službo**. Potrebno je znanje slovenskega ali hrvaškega jezika. Plača po dogovoru. Ponudbe s fotografijo naj se pošiljajo upravnistvu „Slov. Naroda“. (1164-1)

Cenó se prodá
lepa, nova vila
v Kranju.
Natančneje poizvê se pri (1097-4)
Jožefu Fuso v Kranju.

Stanovanja.
Za avgust se oddajo:
2 stanovanji z 2 sobama in kuhinjo
2 „ „ 1 sobo „ „
za takoj pa: (1146-3)
1 stanovanje z 1 sobo in kuhinjo.
Več se izve na Poljanski cesti št. 60.

Moderce
najnoveše facone,
najboljši izdelek
priporoča 25
Alojzij Persché
Pred škofojo št. 22, poleg mestne hiše.

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta 13.
Tovarniška zaloga
šivalnih strojev
in velocipedov.
Najnižje cene. Geniki zastoj in franko.

Razglas.
Radi oddaje **naprave glavnega betonskega kanala na Zaloški cesti in v Gradišči**, kakor tudi radi **naprave novega kanala, obstoječega iz kameninskih cevij v Špitalskih ulicah** vršila se bode pri mestnem magistratu ljubljanskem,
dne 25. junija 1900. l.
ob 10. dopoldne **javna pismena ponudbena razprava** in sicer v pisarni stavbnega urada, kjer so tudi vsi dotični načrti, proračuni, pogoji in drugi pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na vpogled razgrnjeni. Ponudniki stavijo naj na podlagi navedenih pripomočkov v zapečatenih zavitkih svoje ponudbe, v katerih so navedeni poleg enotnih cen tudi skupni troški dotičnih zgradb. Za vsak kanal staviti je posebno ponudbo in isto opremiti s 5 %nim na podlagi proračunjenega skupnega troška določenim vadijem.
Izrecno se dostavlja, da se na ponudbe, katere ne bodo povsem razpisu odgovarjale, ali katere bodo pogojno stavljene, ali celo naknadno vložene, ne bode oziralo.
Mestni magistrat ljubljanski,
dne 9. junija 1900.

Otvoritev gostilne.
Naznanjam, da sem v lastni svoji novi hiši
na Dolenjski cesti št. 40
preje „pri Ocvirku“
otvoril gostilno.
Točilo se bode najboljšê naravno vino ter Puntigamsko marceno in Bavarsko pivo.
K obilnemu obiskovanju uljudno vabim
Fran Popp.
(1150-2)

Elegantno
stanovanje
obstoječe iz 5 lepih velikih sob in z vsemi pripadajočimi prostori na Rinski cesti št. 10 v l. nadstropji se odda z mesečnem avgustom.
Ogleda se lahko vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne. (1051-10)

Največje izbor elegantnih solnčnikov
priporoča po najnižjih cenah
L. Mikusch
Mestni trg št. 15. (744-4)

Garantirano naravna in najboljšê vrste
istrijska in visanska vina
(t. i. „Lissa Blutwein“)
priporoča od 56 litrov naprej
(1136-2) **C. Zalaznik**
v Pulju (Pola).

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg št. 11.
Zaloga vsakovrstnih
klobukov in čepic
perila, kravat itd. 25
po najnižjih cenah.

Spretni
stavbeni mizarji
dobé dobro in stalno službo v mizarski tovarni (1152-3)
Gradec, Neubaugasse 21 D.

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem
Varaždinske toplice
ob zagorski železnici (Zagreb-Čakovec).
Železniška postaja — pošta in brzojav.
Analiza po dvornem svetniku profesorju dr. Ludwigu l. 1894. 58° C vroč vrelc, žvepleno mahovje, nedosegljivo v svojem delovanju pri mišični skrnini in kosteni in v členkih, boleznih v zgibih in otrpenju po vnetici in zlomljenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih v kolki itd., ženskih boleznih, polnih in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem kataru, škrofeljnih, angleški bolezni, kovnih diskrazijah, n. pr. zastrupljenju po živem srebru ali svincu itd.
Pitno zdravljenje pri boleznih v žrelu, na jabolku, prsih, jetrih, v želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.
Elektrika. — Masaža.
Zdravilišče z vsem komfortom, vodovod iz gorskih vrelcev, zdravljenje z mrzlo vodo z douche — in po Kneippu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti. Stalna zdravniška godba, katero oskrbujejo člani orkestra zagrebske kr. opere. Plesne zabave, koncerti itd.
Na postaji Varaždinske toplice pričakuje sleherni dan omnibus goste. Tudi so na razpolago posebni vozovi in se je zaradi istih prej obrniti na oskrbnistvo kopališča.
Zdravniška pojasnila daje kopališki zdravnik doktor A. Longhino. — Prospekte in brošure razpošilja zastoj in poštne prosto
(746-8) **oskrbnistvo kopališča.**

Kdor želi kupiti
vino za kosce
dobi istega 250 hektolitrov blizu Ljubljane. Vpraša naj se v upravnistvu „Slov. Naroda“. (1154-2)

Družbenik
(Compagnon) za razširjenje zelo ugodnega in dobrega, že več let obstoječega podjetja se sprejme takoj. Potrebni kapital 900 do 1300 gld. (1118-3)
Ponudbe pod naslovom: „Družbenik zelo ugodno“ poste restante Ljubljana.

Lesovna stroka.
Za veliko trgovino v Trstu za izvažanje lesovja se išče izurjen in zanesljiv
strokovnjak
kot nakupovalec in prejemalec za Dolenjsko.
Več se izve pri upravnistvu „Slov. Naroda“. (1117-3)

Proda se
mlin z žago
v prav dobrem stanu in
osem oralov travnikov
v lepem kraju ob državni cesti, eno uro od železnične postaje.
Več pove notar **Rahne** na Brdu, pošta Lukovica. (1140-3)

H. SUTTNER
urar v Kranju, poleg lekarne
priporoča svojo izborno zalogo (1112-3)
ur, zlatnine, srebrnine in optičnega blaga.
Cene nižje kakor povsod.

Srebrna, cilin. remt. ura za moške od	4 gld. 80 kr. naprej.
Srebrna, cilin. remt. ura za ženske od	4 gld. 95 kr. „
Zlata, cilin. remt. ura za ženske od	11 gld. — kr. „
Srebrne verižice od	1 gld. — kr. „

Ceniki na zahtevo poštne prosti.

Vincenc Čamernik
kamnoseški mojster
v Ljubljani, Slomškove ulice št. 17 (nasproti mestne elektrarne).
Izborna zaloga grobnih spomenikov
iz različnih marmorjev, granitov in sijenitov.
Naprava kompletnih rodbinskih rakev
tu in na deželi. (1014-6)
Raznovrstna v to stroko spadajoča popravila.
Stavbena dela.
— Priznana solidna in točna postrežba. —

Vsa luksus-piva izpodrine
najbolje renomirano
dvojno vležano in granatno pivo
iz delniške pivovarne v Budjevicah
ki je na strokovni razstavi v Stuttgartu l. 1897 dobilo **jedino prvo častno darilo z izrecnim pristavkom „za izborno pivo“**. Jako pohvalna priznanja tukajšnjih in vnanjih p. n. odjemalcev so mnogoštevilno na blagohoten vpogled na razpolago.
Oddaja se v sodih in v zabojih po 25 steklenic à 1/2 litra po konkurenčnih cenah.
Dalje (589-21)
glavno zastopstvo
I. najbolje renomiranega kranjskega valjičnega mlina
Vinko Majdiča v Kranju.
Anton Ditrich v Ljubljani
Telefon št. 109. Marije Terezije cesta št. 2. Telefon št. 109.

V kavarni „Valvazor“ se dobiva vsak dan sveži sladoled in ledna kava.

Istotam se oddajo nastopni časopisi:
„Tagespost“, „Slovenec“, „Agrarier
Tagblatt“, „Megendorfer“, „Fliegende
Blätter“, „Interessantes Blatt“, „Dom in
Svet“, „Nada“, „Lustige Blätter“, „Simpli-
cissimus“, „Floh“, „Pschütt“, „Cari-
caturen“.

Urarski obrt
se takoj proda
v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.
Ob enem se istotam prodajajo
ure in zlatnina
po jako nizki ceni. (1121-2)

Ako si hočete za malo denarja
prirediti krepčalo in okusno domačo
pijačo, treba da poskusite
10 litrov sadnega soka, ki z vodo pomešani vakipe, dá 110 do 140 litrov sadnega vina.
Samo-zalogo za Ljubljano ima Adolf Kopriwa, Sv. Petra cesta št. 44.
VILJEM ETTER, stiskalnica za sadni sok, Sigmaringen (Hohenzollern).

Do 1. junija in od 1. septembra stanovanjske
tarife za 25% znižane.
Zdravilišče
Krapinske Toplice
na Hrvatskem
od zagorjanske železniške postaje „Zabok-Kra-
pinski-Toplice“ oddaljene za jedno uro vožnje,
so odprte od 1. aprila do konca oktobra. 30° do
35° R. gorke akrototerme, ki eminentno uplivajo
proti protinu, mišični in členski revmii, in njih
posledičnim boleznim, pri iskl. nevralgiji, kožnih
boleznih in ranah, kronični Brightijevi bolezni,
otrpenju, kroničnem materničnem vnetju, eksu-
datu peritenealnih vezin. Velike basinske, polne,
separate kopeli, kopeli v mramornatih banjah
in tušne kopeli, izvrstno urejene potilnice (su-
darji), masaža, elektrika, šved. zdravilna gimna-
stika. Udobna stanovanja. Dobro in ne drage go-
stiline; stalna topla godba. Obširni senčni spre-
hodi itd. Od 1. maja vsak dan zveza po poštah
omnibusih s postajama Zabok in Polčane. Ko-
pališki zdravnik dr. Ed. Mal. — Brošure se dobe
v vseh knjigarnah. Prospekte in poročila pošilja
kopališko ravnateljstvo.
(809-10)

Etterjev sadni sok

in gotovo bodete jako zadovoljni. Iz Etterjevega sad-
nega soka narejeno sadno vino je priljubljeno v tisočih
rodbin in pridobiva od dne do dne več prijateljev.
Liter te izborne pijače stane okoli pet krajcarjev.
(1089-5)

Učenec
že izurjen v špecerijski trgovini, želi vsto-
piti takoj.
Več pove upravništvo „Slov. Nar.“.
Hôtel „Lloyd“.
Jutri, v četrtek, dne 14. junija 1900
KONCERT
sremsko-mitrovičke
tamburaške družbe
na povratku iz Pariza.
Začetek ob 1/8 uri zvečer. — Vstop prost.
K obilni udeležbi vabi
z odličnim spoštovanjem
Iv. Počivaunik.
(1165)

Trgovski pomočnik
vešč manufakturne in specerijske stroke,
želi s 1. julijem t. l. spremeniti službo.
Najraje bi šel na deželo. — Ponudbe pod
„Spremena“ na upravništvo „Slov. Nar.“.
(1119-3)
Usojam si p. n. odjemalcem uljudno
naznanjati, da sem odprl
(1187-1)
na Jurčičevem trgu št. 3
filijalko
svoje pekarije za „luksus-
pecivo“ in slasčice.
Za obilen obisk se priporoča
Jakob Zalaznik
pekovski mojster
Starl trg št. 21.

Bodi lepo ali slabo vreme vendar je vsako nedeljo in praznik
KONCERT s PLESOM
v gostilni „pri Kankertu“ v Spodnji Šiški št. 20.
Vstop prost.
K mnogobrojnemu obisku uljudno vabi
s spoštovanjem
Ognjeslav Kozjek
hišni posestnik in krčmar.
(1111-3)

Glavni trg št. 9 **Josip Kolar** Glavni trg št. 9
priporoča najuljudnejše največjo zalogo najfinjših
Waffenrad in Graziosa-koles
šivalnih strojev in nožarskih izdelkov.
Priporoča tudi svojo izborno in največjo mehanično, na električno silo
urejeno delavnico za izdelovanje, popraviljanje, poniklanje, lakiranje
in prenovljanje koles.
Z odličnim spoštovanjem
(1168-1)
Josip Kolar.

Registrovana znamka

Levova znamka.

Ovratniki manšete srajce

Se ne prodaja na drobno!

8114

Se dobivajo v najbolj renomiranih prodajal-
nicah za moško moderno in platneno blago.
M. Joss & Löwenstein, c. kr. dvor. dobavitelja Praga, VII.

Avstro-	Združene
Ogersko	države
Francija	Brazilijske
Portugal	Turčija
Nizozemsko	Egipt
Srbija	Grško
Norvegija	Bolgarija
Nemčija	Rumunija

Gričar & Mejač, Ljubljana,
Prešernove ulice 9
priporočata po zelo znižani ceni
jope za dame, plašče in haveloke,
jopce in plašče za deklice, obleke
za gospode in dečke, otroške
kostume, površnike, ulstre
dalje
pristno angleško in tuzemsko sukno za
izdelovanje oblek po meri.

C. kr. privilegirana občna zavarovalnica
„Assicurazioni Generali v Trstu“.
Ustanovljena l. 1831.
Ustanovna glavica K 10,500.000, vplačano K 3,150.000, družbino pre-
moženje (jamstveni zaklad) koncem l. 1899 čez 162 milijonov kron.
P. n. občinstvu s tem uljudno naznanjamo, da smo pričeli
zavarovanje proti tatinskemu ulomu
(Einbruchsdiebstahlversicherung).
Družba zavaruje proti nizki, vsakratnim razmeram primerjeni premiji premičnine,
ušteveši vsakovrstne denarne vrednosti proti tatinskemu ulomu in vsled
tega nastalih poškodb.
Osobito zavarovanja na pohištva so s posebnim ozirom na potovanja mej
poletjem tako gledé na neprebitnost, kakor tudi da se oprava vzame seboj, jako praktično
urejena.
V Trstu, dne 25. maja 1900. (1092-4)
Centralno ravnateljstvo
c. kr. priv. občne zavarovalnice „Assicurazioni Generali“ v Trstu.
Pojasnila daje najradovoljnejše
glavni zastop za Kranjsko: v Ljubljani, Gradišče št. 4.

Sanatorij „LEONINUM“ v Ljubljani.
V privatno bolnico „Leoninum“ sprejemajo se vsi bolniki,
razun bolnikov na umu in z akutnimi infekcijskimi boleznimi.
V sanatoriju zdravijo p. n. gg. primariji: dr. K. Bleiweis
vitez Trsteniški, dr. E. Bock, dr. V. Gregorič,
dr. E. Šlajmer, dr. Alfred Valenta pl. Marchthurn,
izmed katerih si izvoli bolnik zdravnika po svoji volji.
**Za konzilijarija se pa lahko pokliče vsak drug
zdravnik.**
Pojasnila gledé sprejema daje podpisano vodstvo sanatorija.
V Ljubljani, dne 9. junija 1900.
Primarij dr. V. Gregorič
Reseljeva cesta št. 5.
(1137-2)

Podpisani priporočam slav. občinstvu svojo veliko zalogo koles, posebno občeznana prava
Styria kolesa
s patentiranim krogličnim tečajem, najboljši in najsolidnejši sistem v l. 1900, jako trpežna in lahko tekoča.
Vsi modeli so enotno zboljšani in poleg tega so jako znižane cene.
Pripomniti moram, da imam v zalogi edino le modele 1900, kajti vse prejšnje razprodal sem v jeseni pod svojo ceno, samo
da mi bode moč v sedanji sezoni le z letošnjimi modeli slavnemu občinstvu vstrezati.
Spoštovanjem
Filiala v Kamniku: Janko Pohlin.
Franc Čuden, na Velikem trgu nasproti rotovža.
Urar
Zaloga šivalnih strojev.

Industrija in odgovorni uredba: Josip Kotlič
Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.